

blera nya forskningsområden förhindras och forskningen med försöksdjur flyttas till andra delar av världen.

Vi förordar i stället att forskarsamhället får förtroendet att kontinuerligt sträva efter att optimera användningen av det enskilda djuret för att på det sättet minska antalet djur som används inom varje projekt. Man undviker då att försöksdjursanvändningen i ett enskilt geografiskt område begränsas utan hänsyn till forskningens behov.

Referenser

1. Towards sustainability: A European Community programme of policy and action in relation to the environment and sustainable development. Luxembourg: Directorate-General XI of the Commission, 1992.
2. Djurförsök. SOU 1998:75.
3. Hau J. Workshop – Science & Academia. In: Target 2000 reducing animal experiments by 50 %. Proceedings of the Conference held on 14 & 15 April 1997 in Brussels. London: Ideal Conferences, Direct Marketing & Publications Ltd, 1998.
4. Chard T. Management of a research group, Biomed Sci 1991; 2: 331-8.
5. Hagelin J, Carlsson HE, Hau J. Increased efficiency in use of laboratory animals. Lancet 1999; 353: 1191-2.

Galna ko-sjukan smäller

Rapport från IPPNWs XIII världskongress i Melbourne

Inför landning i Melbourne får man fylla i en herrans massa uppgifter om sig själv på ett formulär för besökare till Australien. Jag har förståelse för frågor som rör tbc, gula febern och andra infektioner, men om jag har med mig strå, korn eller frön av något slag i mitt bagage? Och den på Kastrup dyrköpta konservern med äkta svensk älgpaté knep tulen.

– Have you heard about mad cow disease? frågade tullaren som försökte förklara.

– Yes, yes, yes var mitt trötta svar när jag inte orkade gå i konfrontation med en australisk tulltjänsteman om prionsjukdomar i svensk älg.

Jag var i Australien för att som enda medicine studerande ingå i delegationen från Svenska läkare mot kärnvapen i IPPNWs världskongress i Melbourne. Människorna, idéerna och miljön gav många intryck, och sällan har jag vidgat mina vyer så mycket under så kort tid. Föreläsningar och »workshops» höll generellt mycket hög klass, och var väl förberedda och genomförda.

Under ledning av Gururaj Mutalik från Indien hölls en workshop i ämnet »South Asian Nuclear Crisis – Challenges and Opportunities». Indien och Pakistan diskuterades ingående med anledning av provsprängningarna i maj i fjol. Indien hade inte undertecknat provstoppsavtalet CTBT (Comprehensive Test Ban Treaty), och genomförde provsprängningar den 11 och 13 maj. Omvärlden reagerade starkt och Pakistan hade kunnat utnyttja situationen till sin fördel, men valde att svara Indien med provsprängningar den 28 och 30 maj. Kapprustningen var officiell.

Attityden gentemot kärnvapen har kraftigt förändrats i Indien under de senaste tio åren. Då var det omöjligt för politiska partier att prata om provsprängningar. Idag hyllas kapprustningen. Positivt nog kan nämnas att Indien och Pakistan under hösten 1998 för första gången diskuterat Kashmirfrågan officiellt och att bägge länderna röstade för NAC-resolutionen (New Agenda Coalition) i FN. Indien stödjer en global bannlysning av kärnvapen men har inte undertecknat icke-spridningsavtalet, NPT (Non-Proliferation

Treaty). Kina har missiler riktade mot Indien och så länge de erkända kärnvapenländerna tillåts behålla kärnvapnen anser Indien att övriga länder har samma rättighet att skaffa det.

En balans mellan Ryssland och USA, som delvis bestod i avsaknad av historiska eller religiösa motsättningar (och geografiskt avstånd som inrebar en tidsfrist att bringa klarhet i missförstånd) samt rädsla för ekonomiskt sammanbrott, var förutsättningen för ett »kallt krig».

Dessa förhållanden återfinns inte i regionen i Sydasiens. Just nu är det oroligt kring gränsen i Kashmir mellan Indien och Pakistan. Kärnvapen finns nu att tillgå i dessa länder där traditioner, stolthet och framför allt religion betyder mycket för politiska ställningstaganden.

Hans Levander från Uppsala ansvarade för en workshop på temat »Annual dialogue seminars at the capitals of the nuclear weapon states».

På initiativ av den svenska föreningen anordnas återkommande seminarier i kärnvapenländernas huvudstäder, då vi träffar politiker eller deras rådgivare som är ansvariga för kärnvapnen. Vi informerar om medicinska aspekter på kärnvapenhanteringen och den rådande kärnvapensituationen i världen, samt lyssnar till deras synpunkter och planerade åtgärderna för nedrustning. I skrivande stund är en internationell delegation av läkare i New Delhi och Islamabad för

högre än kärnvapen

påverkas vid millenniumskiftet. Obe-kräftade farhågor finns för att kärnvapenmissiler ska kunna avfyra av misstag. Ryssland med sin omoderna datorarsenal torde utgöra det största problemet.

British American Security Information Council har sammanställt en rapport i ämnet. Denna finns att läsa på Internetadressen:

<http://www.basicint.org>

I Melbourne deltog jag även i en workshop på temat »The doctor as activist». Bara ordet aktivist är fulladdat med fördomar. Dessa bekräftades dock inte under kongressen, vars innehåll till största delen stod med båda fötterna på den vetenskapliga jorden. Man diskuterade att olika personligheter har olika läggning, och berörs av olika ting och reagerar först när något rör den personliga sfären.

Läkaren kräver en faktabaserad analys av de medicinska aspekterna av en kärnvapenolycka, och politikerna som vi ska påverka något helt annat. Trokast en ekonomisk aspekt. En kärnvapenolycka kullkastar varje budget – även de med en reserv för oförutsedda utgifter, tro mig.

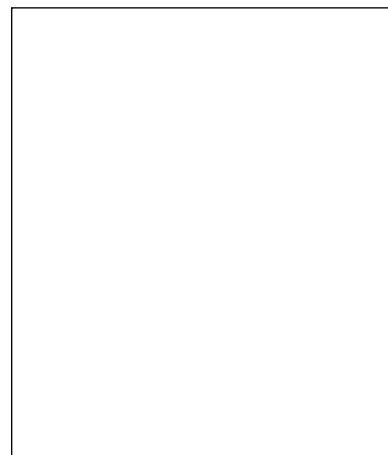
Hur kommer det sig då att jag berörs av kärnvapen. De har vad jag vet aldrig funnits i min personliga sfär. Jag har tidigare inte varit i närheten av fredsarbete och har ofta fått frågan varför jag gick med i SLMK. Jag, en student i Lund, helt utan någon kontakt med någon aktiv inom föreningen. När jag tänkt länge på saken har jag kommit fram till att artiklar i Läkartidningen om i Tyskland ansedda läkare och deras verk under andra världskriget fått mig att tänka till. Även lobotomidebatten fick mig att undra hur framstående, intelligenta kolleger kunde duperas av samtidens vedertagna auktoritetstro.

Jag skräms av tanken på att bli en »fackidiot» och att förlora perspektiv och distans. Läkarutbildningen bidrar av olika anledningar tyvärr mer till inskränkthet och till att foga in mig i ledet under respekt för auktoriteten, än med stimulans, kreativitet och öppenhet. Det är verkligheten, även om det finns de som vill ändra på den.

Även om jag, lika mycket som andra, influeras av samtiden vill jag ändå försöka att informera mig, och gärna

möten med politiker och militärt ansvariga.

Den australiske senatoren och läkaren Bob Green lyfte fram »Y2K»-problemet. Två procent av samtliga mikrochips i världens datorer förväntas

KRÖNIKÖREN

ANNA SJÖGREN
med stud, Lund
anna.sjogren@mf.lu.se

”Två procent av samtliga mikrochips i världens datorer förväntas påverkas vid millenniumskiftet. Obekräftade farhågor finns för att kärnvapenmissiler ska kunna avfyra av misstag. Ryssland med sin omoderna datorarsenal torde utgöra det största problemet.”

andra, om hur verkligheten ser ut ur en annan aspekt. Att det misslyckas må vara både hänt och realistiskt, men mitt samvete kanske är ett uns renare när mina barnbarn med facit i hand frågar: »Hur kunde det ske?» och »Varför gjorde ni inget?»

Den utan tvekan största missuppfattningen är som Bob Green uttryckte det på kongressen: »The experts gonna fix it – don't bother me.»

Frustrationen finns där. Jag är liten och världen är så stor, men jag har ett behov av att – även om det blir obetydligt – göra det jag kan för att förbättra mitt samhälle. Kärnvapnen finns som så mycket annat varje dag i min personliga sfär, men det finns inga experter som »is going to fix it». •